

Tomasz Herudziński
Katedra Socjologii
SGGW w Warszawie

Badania diagnostyczne a budowa strategii rozwoju miasta

**na przykładzie
Obywatelskiej Strategii Rozwoju Miasta Konina**

Struktura raportu o stanie miasta

- ❑ Położenie i relacje zewnętrzne (zasięg terytorialny analizy, znaczenie sąsiednich ośrodków miejskich, konkurencja i współpraca z otoczeniem, możliwości komunikacyjne)
 - ❑ Ład przestrzenny (dziedzictwo kulturowe i obiekty o szczególnym znaczeniu dla miasta)
 - ❑ Środowisko (walory środowiska, ochrona środowiska i rewitalizacja terenów pokopalnianych)
 - ❑ Społeczność lokalna (charakterystyka demograficzna, jakość życia, edukacja, kultura i kultura fizyczna, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, rynek pracy, aktywność społeczna, polityczna i gospodarcza)
 - ❑ Gospodarka (uwarunkowania zewnętrzne gospodarki miasta, charakterystyka lokalnego sektora gospodarczego, specyfika działania sektora gospodarczego miasta)
 - ❑ Budżet i organizacja (uwarunkowania budżetowe oraz struktura organizacyjna miasta)
-

KONIN MIASTO OBYWATELI – ZAŁOŻENIA FUNDAMENTALNE

Mieszkańcy – lokalne społeczeństwo
obywatelskie – powinni tworzyć strategię.

Diagnozowanie teraźniejszości i
prognozowanie możliwych w przyszłości
zmian jest po części zadaniem eksperckim,
o tyle wyciąganie wniosków z diagnozy, a
już szczególnie artykułowanie potrzeb,
aspiracji i formułowanie marzeń jest
zadaniem mieszkańców.

Rola wybieralnych władz lokalnych

- ❑ moderowanie procesu
 - ❑ organizują przestrzeń debaty publicznej o przyszłości miasta, aktywnie uczestniczy w debacie
 - ❑ kierują wdrażaniem decyzji (powziętych z udziałem mieszkańców w wyniku debaty publicznej)
 - ❑ Dobre rządzenie (*Good Governance*) - rozwija oddolną zaradność ludzi, a nie wyręcza w decydowaniu o ważnych sprawach.
-

Czynniki trwałego lokalnego sukcesu - założenia

Odrzucenie mitu „inwestora zewnętrznego”

- ❑ kapitał ludzki (suma lokalnych kompetencji i stale aktualizowanej wiedzy oraz zdolność mieszkańców)
 - ❑ kapitał społeczny (sieć społecznego zaufania, lojalności i solidarności spajająca działania mieszkańców w funkcjonalną całość)
 - ❑ kapitał kreatywny (potencjał twórczy mieszkańców miasta zaabsorbowany przez gospodarkę)
-

Obywatelski wymiar Strategii Rozwoju Miasta Konina

- ❑ strategia została stworzona z inicjatywy obywateli
 - ❑ z udziałem obywateli
 - ❑ zakłada dalszy udział obywateli w jej doskonaleniu i realizacji
 - ❑ jest napisana językiem zrozumiałym dla mieszkańców
-

Obywatelski charakter projektu

1. Projekt został stworzony i był poprowadzony przez organizację pozarządową jako oddolne działanie grupy mieszkańców.
 2. W ramach diagnozy strategicznej przeprowadzono szereg badań społecznych, dla rozpoznania problemów i potrzeb mieszkańców.
 3. Nad strategią pracowali na wszystkich etapach sami obywatele, w tym poprzez specjalnie powołany Konwent Rozwoju Miasta.
-

Techniki i narzędzia badawcze

1. Triangulacja metodologiczna, analityczna i źródeł informacji
2. Wywiady swobodne (rekonesnsowe N=20) z mieszkańcami
3. Kwestionariusz ankiety (wywiady kwestionariuszowe zrealizowane na reprezentatywnej próbie mieszkańców N=620)
4. Scenariusz wywiadu pogłębionego, badania jakościowe (indywidualne wywiady pogłębione z ekspertami N=20)

Projekt wspierany był finansowo grantem z *Trust for Civil Society in Central and Ekstern Europe*.

Obywatelska Strategia Rozwoju Miasta Konina a wyniki badań diagnostycznych

- ❑ Mieszkańcy w wieku 25-34 lata mają szczególnie krytyczne zdanie o Koninie (r. uwzględnienie potrzeb i oczekiwań młodych mieszkańców Konina)
 - ❑ Brakuje pracy dla osób z wyższym wykształceniem
 - ❑ Mieszkańcy aktywni postrzegają swoje miasto lepiej, niż mieszkańcy bierni (związek pomiędzy kapitałem społecznym i partycypacją obywatelską, a oceną jakości życia)
 - ❑ Co czwarty mieszkaniec Konina rozważał ewentualną emigrację z miasta. Powody to odczuwana prowincjonalność Konina i poczucie braku perspektyw
 - ❑ Mieszkańcy Konina oceniają bezpieczeństwo publiczne jako zadowalające
 - ❑ Niska aktywność małych i średnich prywatnych przedsiębiorców
 - ❑ Mieszkańcy oczekują szerokiego udziału w podejmowaniu decyzji lokalnych. Poczucie bycia współgospodarzem może być kluczowym czynnikiem podnoszącym atrakcyjność miasta i zatrzymującym emigrację.
-

Rynek pracy

- 1. Jak ocenia Pan/Pani ogólną sytuację na konińskim rynku pracy?**
 1. Jakie są największe problemy związane z rynkiem pracy?
 2. Czy m. Konin wyróżnia się w jakiś sposób na tle województwa ?
 - 2. Jak ocenia Pan/i sytuacje pracodawców na konińskim rynku pracy?**
 1. Czy dostrzega Pan/i zmiany w sytuacji pracodawców na konińskim rynku pracy w ciągu ostatnich lat?
 2. Czym Konin wyróżnia się i w jakiś sposób na tle województwa ?
 - 3. Jak ocenia Pan/i sytuacje pracowników na konińskim rynku pracy?**
 1. Czy dostrzega Pan/i zmiany w sytuacji pracowników na konińskim rynku pracy w ciągu ostatnich lat?
 2. Czy m. Konin wyróżnia się w jakiś sposób na tle województwa ?
 - 4. Czy instytucje publiczne podejmują działania mające na celu rozwój/poprawę/ożywienie sytuacji na lokalnym rynku pracy?**
 1. Jakie to działania?
 2. Czy Pana/i zdaniem działania aktywizacyjne skierowane do osób bezrobotnych lub poszukujących pracy odpowiadają rzeczywistym potrzebom lokalnego rynku pracy
 3. Co można by zrobić, aby działania aktywizacyjne były bardziej skuteczne?
 4. Czy powinny być to działania skierowane do raczej przedsiębiorców, czy raczej do osób bezrobotnych?
-

Sytuacja gospodarcza

- 1. Jak oceniliby Pan/i rozwój gospodarczy w mieście w ciągu ostatnich lat?**
 1. Jakie nastąpiły zmiany?
 2. Co miało największy wpływ na zmianę sytuacji gospodarczej?
 3. Jakie czynniki przyspieszają rozwój, a jakie go hamują?
 - 2. W jakich branżach gospodarki dostrzega Pan/i największy rozwój?**
 - 3. Jakie branże dotknięte są stagnacją?**
 - 4. Jak ocenia Pan/i poziom przedsiębiorczości mieszkańców w mieście?**
 1. Czy sektor MSP znacząco przyczynia się do rozwoju?
 2. Jak zmienił się sektor MSP w ciągu minionych 3 lat?
 - 5. Jak ocenia Pan/i kondycję rzemiosła i kształcenia zawodowego?**
 1. Czy Pana/i zdaniem kondycja rzemiosła przekłada się na rozwój gospodarczy miasta? W jaki sposób?
 2. Jaki wpływ Pana/i zdaniem na rozwój gospodarczy mają lokalni przedsiębiorcy?
 3. Jaki wpływ Pana/i zdaniem na rozwój gospodarczy mają przedstawiciele lokalnej władzy (samorządowcy)?
 4. Jaka jest ich rola w tworzeniu korzystnego środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości?
 5. Jak oceniliby Pan/i prace samorządu w mieście?
 - 6. Jaki wpływ Pana/i zdaniem na rozwój gospodarczy mają organizacje pozarządowe (trzeci sektor)?**
-

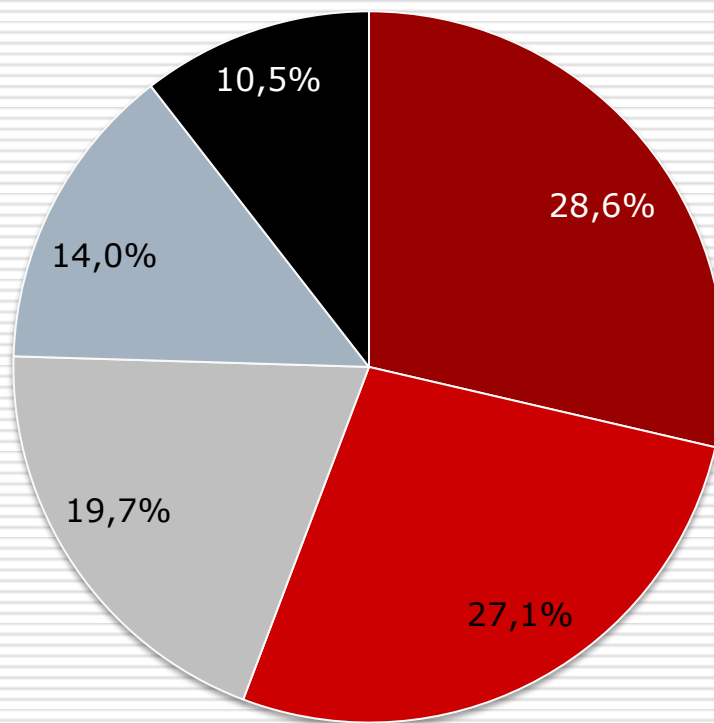
Organizacje pozarządowe

- 1. Ile organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń) funkcjonuje w mieście?**
 1. Jakie jest główne pole działań tych organizacji?
 2. Skąd pozyskują środki finansowe na działalność statutową?
 3. Ile z organizacji aktywnych działa na rzecz rozwoju gospodarczego miasta?
 - 2. Czy lokalne organizacje pozarządowe działają w zakresie wspierania przedsiębiorczości?**
 1. W jaki sposób?
 - 3. Czy lokalne organizacje pozarządowe są aktywne pozyskiwaniu wolontariuszy i pracowników?**
 1. Czy można zauważyć wzrost zatrudnienia w lokalnych organizacjach pozarządowych?
 - 4. Czy lokalne organizacje pozarządowe orientują się na prowadzenie działalności gospodarczej lub działalności odpłatnej?**
 - 5. Jak oceniłby Pan/i kondycję trzeciego sektora w Mieście?**
 1. Jakie są największe problemy w funkcjonowaniu organizacji pozarządowych?
 2. Co powinien zrobić, aby wspierać organizacje w prowadzeniu działalności statutowej?
-

Współpraca między sektorami

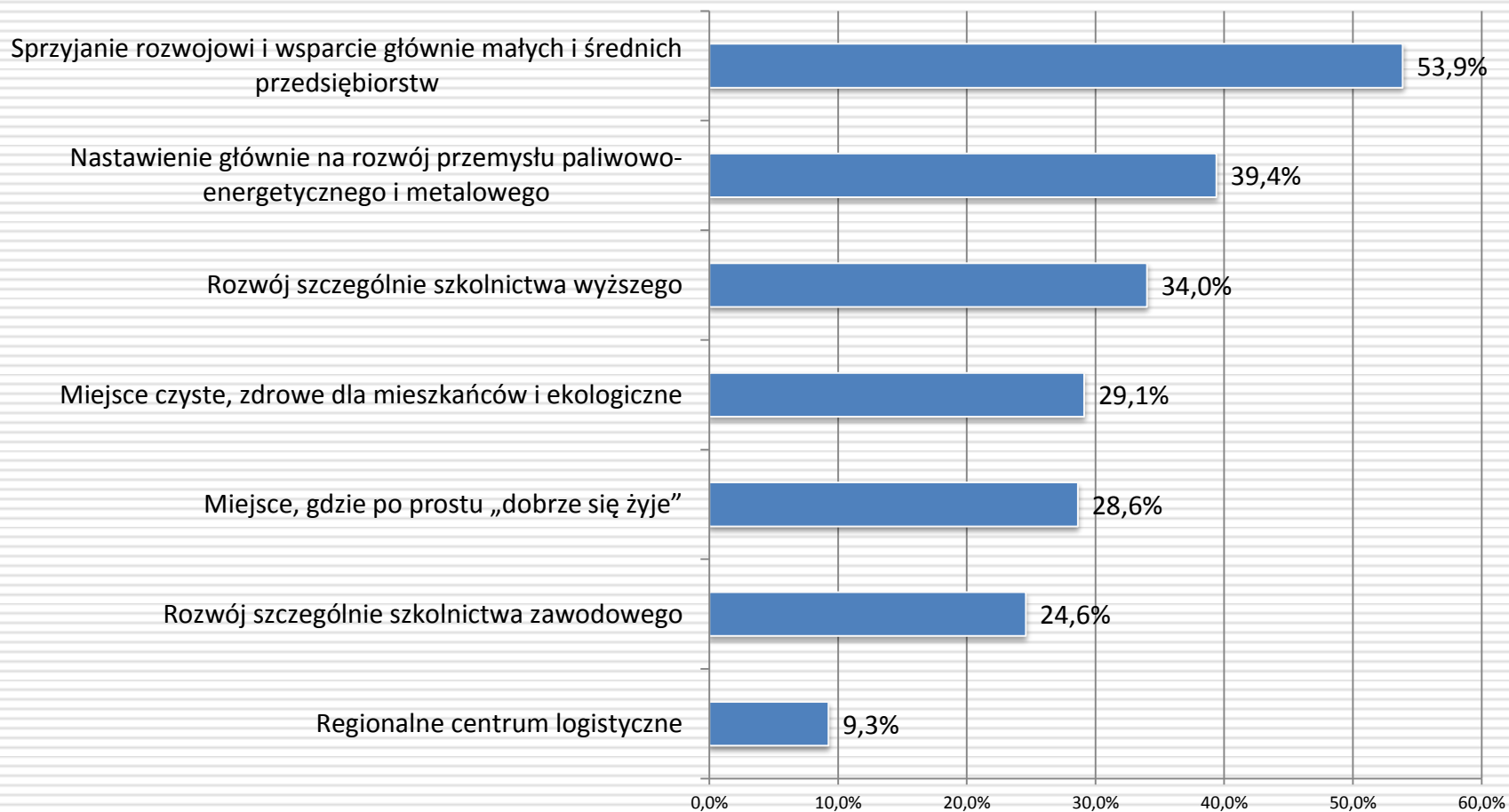
- 1. Czy w urzędzie miasta jest zatrudniona osoba odpowiedzialna za współpracę z organizacjami pozarządowymi?**
 1. Jeśli nie, kto realizuje zadania z programu i kto czuwa nad jego przestrzeganiem?
 2. Jeśli tak, jakie są najważniejsze zadania i obowiązki tej osoby?
 3. Na czym w praktyce polega jej praca?
 - 2. Na czym przede wszystkim polega współpraca między JST a NGO?**
 1. Jakie są główne obszary współpracy (wsparcie finansowe NGO, powierzanie zadań do realizacji, konsultacje i doradztwo, wymiana informacji itp.)?
 2. Które obszary uważa Pan/i za najważniejsze dla rozwoju gospodarczego miasta i dlaczego?
 - 3. Jakie działania powinny zostać podjęte przez samorząd w celu usprawnienia współpracy z przedstawicielami innych sektorów (prywatni przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe)?**
 1. Jakie działania powinny podjąć organizacje pozarządowe i prywatni przedsiębiorcy w celu usprawnienia współpracy z lokalną władzą?
 2. Co jest największą przeszkodą w sprawnej i efektywnej współpracy między JST a NGO?
 3. Co jest największą przeszkodą w sprawnej i efektywnej współpracy między JST a sektorem prywatnym?
 4. Jakie są Pana/i zdaniem największe korzyści wynikające ze współpracy JST i NGO?
 5. Jakie są Pana/i zdaniem największe korzyści wynikające ze współpracy JST i sektorem prywatnym?
-

„Czy rozważał Pan/i, bądź rozważa w ciągu najbliższych lat zmianę dotychczasowego miejsca zamieszkania na inne, niż Konin?”

■ Zdecydowanie nie ■ Raczej nie ■ Trudno powiedzieć ■ Raczej tak ■ Zdecydowanie tak

Najbardziej pożądane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Konina – odpowiedzi w pytaniu wielokrotnego wyboru (N=621)

Najbardziej pożądane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Konina – odpowiedzi pytanie jednokrotnego wyboru – określenie PRIORYTETU (N=621)

